

LITIJSKI PREDILEC

DECEMBER 1980 — ŠT. 24

GLASILO DELAVCEV PREDILNICE LITJA

LETO XXI.

Leto 1981 – jubilejno leto – bo zahtevalo maksimalne napore vseh delavcev v predilnici, za doseg zastavljenih ciljev

PRIHODNJE LETO 95 LET OBSTOJA IN DELA NAŠE TOVARNE

Leto, ki je za nami je bilo težko. Če upoštevamo vso zapletenost gospodarskih težav, tako doma kot v svetu, lahko ugotovimo, da smo v stabilizacijskih tokovih vsega družbenoekonomskega življenja še dokaj ugodno in uspešno zaključili poslovno leto 1980. Vseh zastavljenih ciljev, ki smo jih v začetku leta programirali v našem stabilizacijskem programu nismo v celoti realizirali. Nekateri sla-

bosti so pognale preveč globoke korenine, da bi jih lahko v tem letu odpravili, zato je naloga nas vseh v kolektivu, da se v letu 1981, prvem letu novega srednjeročnega obdobja in letu ko bomo praznovali pomemben jubilej, 95 let dela naše tovarne še z večjo vnemo in pridnostjo lotimo uresničevanja zadanih nalog.

Kljub temu, da v letu 1980 nismo dosegli vseh zastav-

ljenih programskih ciljev in to predvsem na področju doseganja proizvodnje, pa le lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo se aktivno vključili v eno najpomembnejših nalog našega celotnega nacionalnega gospodarstva, t. j. vključevanje v mednarodno delitev dela. Na tem področju smo dosegli velike uspehe, saj smo naš izvoz v dežele zapadnega sveta in dežele v razvoju dosegli

v vrednosti za preko 10 milijard deviznih dinarjev in s tem izvoz povečali za skoraj 100 %, v primerjavi z letom 1979. Tudi prestrukturiranje proizvodnje naših proizvodov, s tem da smo uspešno zaključili našo veliko investicijo, je pomembno v razvoju našega kolektiva. Prav povečana proizvodnja česane preje, OE preje, sintetične in efektivne sukancev je pripomogla k zadovoljivim finančnim rezultatom, ki se še posebno kažejo prav v zadnjih mesecih minulega leta.

Leto 1981, v katerega stopamo z velikimi ambicijami, z željo da bomo v celoti opravičili in dosegli optimalno proizvodnjo na novih strojih, ki smo jih pridobili z zaključeno investicijo, ne bo lahko. Gospodarski tokovi v svetu in pri nas so težki in zaskrbljujoči. Priča smo veliki gospodarski krizi, ki vznemirjajo ves svet. Zato je prav, da se zavedamo takšnega položaja in vsi kar največ pripomoremo, da kriza ne bi udarila po nas, da ne bi bilo potrebno zategovati pasu, temveč obratno, da bi sadovi našega visoko produktivnega in odgovornega dela bili osnova za naše boljše materialno blagostanje in vsestransko zadovoljstvo.

Vsem delavcem želim, da bi v kar največji meri uspešno opravljali svoje delovne naloge, bili v letu 1981 srečni, zdravi in veseli.

Jože Mirtič

Uspešno in srečno v novem letu

Sprejemali bomo plan predilnice Litija za leto 1981

Proizvodni del

Na zadnjem delavskem svetu bomo sprejemali kompletni plan Predilnice Litija za leto 1981. Z njim bomo samo podrobneje povzeli temeljne odločitve temeljev našega srednjeročnega plana 1981—1985, ki smo jih sprejemali z referendumom, 25. decembra letošnjega leta. Tako ste z mojimi načelnimi podatki že bili nekajkrat seznanjeni, prav pa je, da o tako pomembnem aktu kot je letni plan, govorimo posebej.

Izhodišče plana je načrtovanje takšne proizvodnje, ki jo bomo mogli realizirati na tržišču in s katero bomo dosegli tolikšen dohodek, da bomo z njim uspešno pokrivali osebno, splošno in

skupno porabo. Tako želimo dvigniti naš osebni in družbeni standard v največji možni meri. Oglejmo si plan proizvodnje po kvaliteta in strukturi:

v tonah				
Predilnica	1978	Ocena 1980	Plan 1981	Plan 1981 Ocena 1980
Mikana preja	5.960	6.101	6.309	103
Česana preja	339	446	665	149
Skupaj	6.299	6.547	6.974	107
Ø Nm	32,6	33,8	33,8	
Asortiman - količina				
Mikana bomb. preja	3.217	3.174	3.017	95
Česana bomb. preja	339	446	665	149
Mikana stan. preja	174	54	-	-
Mikana sint. preja	2.569	2.873	3.292	115
Skupaj	6.299	6.547	6.974	107
Asortiman - struktura v %				
Mikana bombažna preja	51	48	43	
Česana bombažna preja	5	7	10	
Mikana stanična preja	3	1	-	
Mikana sintetična preja	41	44	47	
Skupaj	100	100	100	
Sukalnica				
Sukana preja	2.527	2.408	2.567	107
Ø Nm	37,1	34,1	35,1	
Efektna preja	283	271	396	146
Previjalnica				
Previta preja	5.251	5.443	6.275	115
Enojna preja previta	2.887	2.778	2.762	161
Sukana preja previta	2.741	2.105	2.513	81
Ø Nm	35,7	32,9	32,7	

Iz tabele vidimo porast skupne proizvodnje enojne preje za 7 %. Pričakovana proizvodnja mora biti realna, ker je investicijska izgradnja končana, proizvodnja pa je dosti manjša od pričakovane. Iz strukture vidimo, da načrtujemo povečano proizvodnjo bombažne česane in sintetične preje ter preje efektnih sukanec, ki nam bodo dali boljši finančni rezultat na enoto proizvoda. Kvalitetnejši

asortiment je tudi naš osnovni srednjeročni cilj, s katerim želimo poleg ostalih ukrepov doseči večji dohodek.

Tudi porast proizvodnje sukanec in previte preje raste vzporedno s povečano proizvodnjo enojne preje, previjalnica pa naj bi previla celo za 15 % več preje kot v letošnjem letu. Usluge sukanja in previjanja načrtujemo po zahtevah kupcev. Najtežje pri planu pro-

izvodnje je to, da jo načrtujemo s polno zasedenostjo proizvodnih kapacitet, da pa zaradi visokega odstotka bolniških izostankov in ne-načrtnega oz. nasilnega izkoriščanja rednega dopusta nekaterih manj odgovornih rušimo kontinuiteto proizvodnje in s tem povzročamo zastoje oz. izpad proizvodnje. S kolektivnim dopustom oz. koriščenjem dopusta, kot ga predpisuje zakon, tako v proizvodnem in neproizvodnem delu pa želimo izboljšati red pri delu v delovni organizaciji in posredno ustvariti višji dohodek. V težavah, ki se nam obljublajo s težko gospodarsko in politično situacijo v svetu, si bomo boljše življenje morali graditi sami! Tako bomo morali izboljšati organizacijo dela in z njo

dosledno upoštevati medfazno soodvisnost proizvodnega procesa, varčneje delati z drobnim inventarjem in z osnovnimi sredstvi ter vsemi sredstvi oz. stroški, ki gredo v materialne stroške. V letu 1981 naj bi bilo 1140 zaposlenih. Ker pa vemo, da nas je trenutno kakih 60 manj, je gotovo, da bomo morali v naslednjem letu sprejeti manjkajočo delovno silo le v proizvodne oddelke, v naslednjih letih pa intenzivirati delo z vsemi možnimi ukrepi, ki delavca ne bodo dodatno fizično obremenjevali. Zahteve so velike in odgovorne!

O finančnem delu srednjeročnega plana s kazalci pa bomo pisali v naslednji številki našega glasila.

Vinko Keržan

Sodelavke iz predilnice II skrbijo za svoje lepše delovno okolje. V garderobo so namestile lepo sliko maršala Tita, sveže cvetlice, želijo pa si, da bi pobelili še stene in garderobne omarice.

»V lepšem okolju se človek bolje počuti, boljše volje je in lažje opravlja svoje delovne naloge« so dejale.

RAZGOVOR Z VODJI SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

V prejšnji številki smo objavili seznam samoupravnih delovnih skupin (SDS). Petintrideset jih je. Organizirane so po izmenah in oddelkih tako, da se lahko na kar najbolj preprost način sestajajo. Objavili smo tudi sezname vodij SDS — toda ne imen. Vodje so namreč kar po službeni dolžnosti, bodisi mojstri posameznih oddelkov, vodje, upravniki, itd. Zdi se dovolj preprosto, da bi lahko bili sestanki pravočasni, spontani, da bi delavci čutili potrebo po razgovoru; skratka, da bi bili sproščeni, toda delovni in tvorni. Da se bo to uresničilo, je pa veliko odvisno prav od vodij delovnih skupin. Nekateri, iz različnih oddelkov sem obiskal na njihovem delovnem mestu, in jim zastavil nekaj vprašanj. Odgovorili so:

FRANC ŠEPEC — vodja SDS predilnice bombaža I., II. — 3. izmena: »Dosedanji način sestajanja na zboriščih delavcev je večkrat onemogočal, da bi posameznik povedal svoje mnenje. Temu je pa krivo tudi to, da se ljudje premalo zanimajo. Nekateri pa se ne zanimajo ker menijo, da njihovo mnenje ne bo upoštevano. Na novoorganiziranih SDS bo vse bolj po domače, čeprav je naša skupina še prevelika. V njej je nad 50 sodelavcev. Večkrat bo potrebno, da bomo organizirali po dva sestanka, 1. in 2. nadstropje posebej. Sestanki bodo med malico, najlažje v nočni izmeni. Po končanem delu ne bo mogoče, ker imamo dosti vozačev in tudi drugim se mudi domov. Zdi se mi, da bo organiziranje sestankov skupin kar naporno. Pričakujem kritiko, ki pa je potrebna le, če je upravičena. Težave bodo tudi z jezikom. V naši skupini je kar 18 delavk iz drugih republik.«

BRANE POLJŠAK — vodja SDS predilnice sintetike — 3. izmena: »Na dosedanjih zboriščih delavcev je vedno primanjkovalo časa za razpravo. Nekateri tudi gradiva ne preberejo in zato ne morejo sodelovati pri diskusiji. Nekateri pa se bojijo govoriti, največkrat zaradi prevelikega števila prisotnih. Prevladuje pa tudi mnenje, da ne koristi,

tudi če kaj rečejo. Po novem bo bolje. V manjši skupini se lažje izmenjajo mnenja. Pri nas je zaposlenih okrog 40 sodelavcev. Sestanke bomo imeli v nočnih izmenah. Ne bo težav s sklicevanjem. Take sestanke smo imeli tudi že sedaj, če smo reševali problematiko našega oddelka. Nekaj izkušenj že imamo. Sestanke SDS bi vodili vodja skupine, delegat delavskega sveta iz skupine in predstavnik OO sindikata. Vsak bi deloval po svoji liniji. Bojim se že, da bodo 10 do 15-minutni sestanki prekratki. Ne bi bilo prav, da bi morali umetno prekinjati diskusijo. Do sedaj smo naše sestanke težko zaključili v tako kratkem času.«

JANEZ BRIC — vodja remonta klimatskih naprav: »Dosedanji zbori delavcev res niso bili dobri. Tudi če je kdo kaj pametnega predlagal, ni o tem mogel pričati delavk, ker niso razumele, vodilni pa so ideje lahko tolmačili drugače. Sedaj bo v manjših skupinah lažje razpravljati in tudi lažje kaj doseči. Kar se sedaj po tistem debatira, bo prišlo na zboriščih do izraza. Ne vem pa še, kako se bodo skupine med seboj povezovale. Sestanke bomo sklicevali po delu, mislim da bodo obiskani, saj bodo kratki.«

MIRKO LOVŠE

— vodja SDS predpredilnice, 3. izmena: »Dosedanji zbori delavcev so bili preobširni, ljudje niso mogli povedati svojih problemov, prostor je bil neprimeren pa še stati je bilo treba. Manjše skupine, ki bodo od novega leta dalje, so vsakakor primernejše. Mojstri smo tudi že do sedaj bili tisti, ki smo imeli neposreden stik z delavci in dosti več tudi sedaj ne bomo mogli narediti. Sestanke o delu smo že imeli. Povezovati se bomo morali s predstavniki sindikata in delegati delavskega sveta. Pomoc bo potrebna tudi od strani strokovnih delavcev, sicer skupine ne bodo uspešne. V naši skupini je trenutno 43 delavcev. Če bomo delali 9. septembra (tovarniški praznik) za samoupravne sestanke, delavci ne bodo hoteli prihajati na sestanke ob prostem času, sicer pa bi jih sklicevali po delu. Pri nas ni vozačev. Težko pa si predstavljam sodelovanje z delegatom delavskega sveta, oz. sindikata, če ta ne bo resnično delaven.«

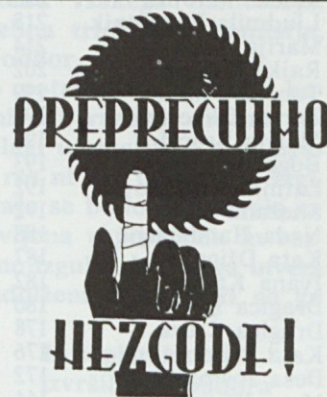
VENO PAJER — vodja SDS obrata družbene prehrane: »Samoupravne delovne skupine bodo bolj jedrnat kot dosedanji zbori delavcev. Gotovo bo živahnejša diskusija in tudi več pametnih sklepov. Naša skupina šteje 21 ljudi. Na teh sestankih se bomo več posvetili lastnim vprašanjem — ne smemo pa se zapirati v sebe. Potrebno bo tudi širše povezovanje. Naša skupina dela v treh izmenah in zaradi tega bomo imeli težave pri sklicevanju sestankov. Težko bomo vedno vsi prisotni.«

FRANC STOPAR (vodja SDS sukalnica 3. izmena) in JOŽE PRIJATELJ (vodja SDS sukalnica efektnih sukancev 3. izmena), sta povedala: »Dosedanji sestanki so bili masovni in zato ne-

učinkoviti, bodisi da ljudje ne razumejo ali pa prevladuje mnenje, da ne bo veljalo kar bodo predlagali tako veliki množici prisotnih. Sestanki so bili bolj podobni predavanjem — samoupravne delovne skupine bodo bolj zaživele, ker je distanca med delavci in mojstri manjša kot med delavci in vodstvenimi delavci. Možno bo doseči več sodelovanja. Na proizvodnih sestankih bo prisotna samoiniciativa, za ostale — samoupravne in sindikalne sestanke se bomo pa morali dobro pripraviti. Dobiti bomo morali nekakšne točke ali dispozicije o temi, ki jo bomo obravnavali. To bo zlasti potrebno, ko bomo obravnavali važnejše teme kot je npr. zaključni račun, investicije — saj bomo morali vedeti kje bomo dobili najboljše odgovore na naša vprašanja.«

V sukalnici efektnih sukancev 3. izmena je zaposlenih 9 delavk, v sukalnici in previjalnici 3. izmena pa dosti več, kar 69. Sestanke bodo najlažje organizirali v nočnem času med malico, težje pa dopoldan ali popoldan. Tudi po delu bi težko zagotovili zadovoljivo udeležbo, saj je dosti vozačev.

Tako mislijo o SDS nekateri vodje. Dobro bi bilo zvedeti še mnenje ostalih sodelavcev zato napišite svoje mnenje in vrzite v skrinjico Litijskega predilca, ali pa pokličite int. tel. št. 76, da se bomo ustno pogovorili. M. M.

V minulem letu smo rešili 25 prošenj za stanovanje

V letu 1980 so člani odbora za stanovanjska vprašanja oddali 25 stanovanjskih enot, od tega 5 sob, 11 enosobnih stanovanj, 8 dvosobnih stanovanj in 1 trosobno stanovanje.

Rešene so bile naslednje prošnje delavcev za enosobna stanovanja: Pavline Ajdnik, Leopolda Freljh, Draga Kovič, Milice Kubot, Marije Kurnik, Vena Pajerja, Stane Senič, Nade Tadič, Zdenek Kaltak in Anice Janežič. Dvosobna stanovanja so oddali: Ademu Hasan, Ani Kralj, Cviji Ostojič, Ljubici Popovič, Milanu Slapničar, Ivi Šinkovec, Jožefi Zukič in Ivanki Zeleznik. Sobe so bile oddane: Nadi Antoni, Marjanu Klemenčič, Emsudi Krupič, Drini Trninič in Emilu Pajtler. Rešili smo tudi prošnjo za trisobno stanovanje Veronike Jerant.

Za vsa oddana stanovanja je bila vplačana tudi finančna soudeležba v skladu z določili samoupravnega sporazuma o oddaji stanovanj in dodeljevanju kreditov za nakup in gradnjo stanovanj predilnice Litija.

Skupna finančna soudeležba je 426.199,75 din, toda vsa sredstva še niso nakazana, kajti delavci, ki morajo plačati visoko udeležbo, jo lahko plačujejo v obrokih. V letu 1980 je bilo nakazano približno 27 starih milijonov.

Člani odbora za stanovanjska vprašanja pa so že razpisali novo prednostno listo, ki bo veljala od novega leta do 30. junija 1981. Po obravnavanju pripomb na predosnutek prednostne liste so sprejeli osnutek prednostne liste, na katerega imajo delavci pravico vložiti zahteve za varstvo pravic na delavski svet delovne organizacije do 12. januarja 1981. Osnutek prednostne liste je bil objavljen v dnevnikih informacijah, objavljamo pa ga tudi danes:

Enosobna stanovanja:

	točk
1. Marija Blaj	329
2. Slavka Kastelic	287
3. Dobrenka Bregar	265
4. Anica Janežič	252
5. Jožefa Tomše	249
6. Ana Matez	246
7. Ferid Seferović	233
8. Slavica Bukvič	227
9. Milena Miložica	220
10. Ljudmila Razpotnik	218
11. Marija Zidar	214
12. Rajka Sabljic	202
13. Tončka Pintar	199
14. Zorica Oliverović	198
15. Marija Bračič	198
16. Bogdan Josipović	193
17. Latinka Stojanović	192
18. Snežana Krstić	192
19. Nada Handanagić	188
20. Kata Džigal	187
21. Ivana Kaplja	182
22. Dragica Radić	180
23. Dragica Črček	178
24. Kata Primc	176
25. Desa Josipović	172
26. Mara Džigal	164

Dvosobna stanovanja:

	točk
1. Matilda Kokot	301
2. FRANČISKA CARMAN	260
3. Hazema Kantić	258
4. NADA NOVLJAN	235
5. Jožefa Balant	231
6. Kata Djedović	213
7. Terezija Pajk	205
8. Ana Kelava	184
9. Ivanka Lovše	174
10. Vera Mustavar	170
11. Slava Bučar	168
12. Andja Mihajlovič	155
13. Marija Perič	155

Pripomba: Prosilki, ki sta na prednostni listi za dvosobna stanovanja, pisani z velikimi črkami, imata prednost pri dodelitvi trosobnega stanovanja.

Soba ali garsoniera:

	točk
1. Marija Hozjan	224
2. Ferida Kozarac	205
3. Danica Obolnar	199
4. Sejadeta Sinanović	195
5. Mileva Tomaš	193

6. Dragica Milinković	184
7. Vasilije Todorović	184
8. Senija Sinanović	181
9. Fikret Oraščanin	172
10. Ifeta Džombić	167
11. Katica Đaković	161
12. Sadika Kaltak	157
13. Stojana Stojanović	146
14. Ani Škoda	143

15. Magda Šraj	141
16. Saida Kaltak	140

Zahteve za varstvo pravic oddajte najkasneje do 12. januarja 1981 v kadrovske splošnem sektorju, tov. Vlasti Grom.

Novoletne želje

Ob izteku tega leta se nam je s pismom oglašil naš štipekist Sonči Globokar iz Zagorja. Napisal je:

Spoštovani tovariši in tovarišice!

Dovolite, da vam za leto 1981 zaželim zdravja in volje, za izpolnitev vašega težkega dela. Vsem tovarišem in tovarišicam sem hvaležen za podporo pri mojem študiju.

V letu 1980 sem bil na praksi pri vas in videl, kako težko in naporno delo vas čaka vsak dan. Ob zgodnjih

jutranjih urah sem se vozil v Litijo s predilniškim avtobusom. Videl sem utrujene mlade matere, ki so odhajale na delo, pustile doma male otroke. Težko mi je bilo pri srcu. Spoznal sem ceno, ki jo mora dati mati, da preživi družino. Sklenil sem, da postanem pošten in marljiv delavec.

Se enkrat lep pozdrav!

Sonči Globokar
61410 Zagorje ob Savi
Kidričeva 17

NAŠI KRVODAJALCI - JUBILANTI

Rdeči križ Slovenije redno organizira krvodajalske akcije po vsej Sloveniji, prav tako tudi v Litiji. Vsi vemo, da z darovano krvjo rešujemo življenja bodisi doma ali po svetu, saj Rdeči križ pošilja kri povsod tja, kjer je to potrebno. Spomnimo se samo na zadnjo tako pomoč, ki je bila poslana v južno Italijo ob zadnjem hudem potresu. Zato vsi, ki darujejo kri, izpričujejo svojo ljubezen do sočloveka in svojo pripravljenost pomagati povsod, kjer je to potrebno. Krvodajalskih akcij se udeležuje tudi veliko naših delavcev, med njimi pa so tudi taki, ki so darovali kri že petindvajsetkrat in že čez tridesetkrat. Prav je, da vam te delavce tudi predstavimo. To so:

IZLAKAR FRANC — kri je daroval že 31 × ter je za svojo humanost prejel posebno nagrado, knjigo, Heroj Tito;

TOMAŽIČ IVO, VIZLAR JOŽE, AVBELJ JANEZ (na sliki s svojo plaketo), **DRAGAR ANTON** in **GRILJ JERNEJ** — so darovali kri 25 ×, pa so prejeli za nagrado plaketo in spominsko značko.

Čestitkam se pridružujemo tudi mi.

L. S.

Kdaj otroško varstvo za naše delavce

K pisanju tega članka me je vzpodbudila akcija »Tisoč delavcev — sodelavcev«.

otroškem varstvu. Za njen izid ne vem, upam pa si trditi, da je marsikatera mati izrazila željo po varstvu svojega otroka.

Slavi BOLTE

Težave, ki jih ima Slavi Bolte, gotovo peče še marsikatero sodelavko. Prav je, da je napisala kritičen članek, tako kot bi bilo prav, da bi se na tak način oglasili še drugi.

Da bi kar najboljše odgovorili na njena vprašanja, smo se sestali na krajšem sestanku, na katerega smo povabili še Marico Merzel, vodjo strokovnih služb pri SIS Litija. Povedala je, da v naših vrtcih primanjkuje prostora — zlasti v Litiji. Starši morajo prijaviti otroke za vpis že v juniju, za naslednje šolsko leto (od septembra do avgusta naslednjega leta). Ker je prijav več kot prostih mest, odloča o sprejemu posebna strokovna komisija. Pri tem upoštevajo vse upravičene okoliščine in možnosti. Že nekaj let se dogaja, da morajo nekaj otrok odkloniti. Nekateri starši se odločijo in vodijo otroke v vrtec v Šmartno ali celo v Kresnice, kjer je nekaj manj stiske. Tako je razumljivo, da sredi leta niso sprejeli Slavinega triletnega malčka.

Ko smo prehajali na triizmensko delo, smo resnično razmišljali tudi o varstvu otrok naših sodelavk na izmenah. Dogovarjali smo se, da bi v ta namen organizirali oddelek v VVZ, ki bi se prilagodil našemu urniku in bi bil odprt tudi popoldan. Ta oddelek naj bi bil v prostorih vrtca Kekec, ki je tudi najbližji naši tovarni. Sedaj pa lastnik, tov. Ukmar zahteva svojo zgradbo — vrtec Kekec — nazaj. Postopek je na so dišču in kot kaže, tam ne bo več vrtca. Najcenejša varianta za naš izmenski oddelek VVZ se ponuja ob adaptaciji starega zdravstvenega doma. O tem bi se morali kaj hitro dogovoriti in vključiti to možnost v naš srednjeročni plan. Zdi se, da ne bi primanjkovalo otrok — za kombinirani oddelek otrok različne starosti mora biti od 14—20 otrok.

V naši tovarni nismo stali prekrižanih rok, ko smo prehajali na nov delovni čas. Osmega julija smo organizirali okroglo mizo o otroškem varstvu za prizadete starše, na kateri sta sodelovala še ravnatelj VVZ France Končar in Marica Merzel. Žal pa odziva s strani staršev ni

bilo. Prišla je samo ena mati. Ker se je ta akcija izjalovila, smo v julijski številki glasila Litijski predilec objavili rezultate ankete, ki je bila izvedena pri nas. Po anketi je 43 otrok naših sodelavk, od starosti 3—7 let, ki niso vključeni v vrtec, pa bi to želeli. To število pa zadošča za ustanovitev dveh oddelkov — enega dopoldan in enega popoldan, z mešanimi skupinami.

Za vse to je potrebno pokazati vsaj nekaj zanimanja. Pri slabem obisku sestanka staršev ob okrogli mizi se je zdelo, da pri nas ni potrebe po otroškem varstvu, zato tudi ni nihče kaj več razmišljal o teh vprašanjih. Članek Slave Boltetove pa je morda nekoliko predramil to temo. Oglasite se še ostali, saj so to naša nerešena vprašanja. Želimo si tudi čimveč predlogov.

M.M.

ANKETA O LETOVANJU

Člani komisije za letovanje in družbeno prehrano so razmišljali o popestritvi letnega oddiha naših delavcev. Odločili so se, da objavimo anketo o letovanju, da bi lahko s sodelovanjem vseh delavcev in naših upokojencev izboljšali, kar se izboljšati da. Anketa je bila objavljena v Litijskem predilcu št. 22. V skrinjico našega glasila je anketo oddalo le 15 anketirancev, kar je komaj 1 % od vseh anketiranih vprašalnikov.

Anketiranci so predlagali, da bi počitniške prikolicе predstavili na otoke Rab, Pag, Lošinj, Krk. Nekateri so tudi predlagali, da bi jih predstavili v Poreč ali pa v avtocamp Stupice pri Puli. Izrazili so tudi željo, da bi eno prikolicę predstavili v

naturistični camp. Na 6. vprašanje »Če bomo najeli garsoniero v enem izmed slovenskih zdravilišč, katero zdravilišče bi izbrali vi?« so anketiranci predlagali Podčetrtek, Čateške toplice, Dolenjske toplice, Šmarješke toplice, Radence in Moravske toplice.

Pripomnim naj, da smo se o tem pogovarjali tudi z našim obratnim zdravnikom, ki je za naše delavce predlagal zdravilišče Čateške toplice.

Torej vsi tisti, ki ankete še niste izpolnili in želite sodelovati pri razmišljanju o izboljšanju letovanja, jo izpolnite in čimprej oddajte v skrinjico našega glasila.

Vlasta Grom

Z novim letom komisijski odpis drobnega inventarja

Da bi dosegli več reda, predvsem pa varčnega ravnanja z drobnim inventarjem, je izvršilni odbor na seji 4. decembra sklenil, da bomo iztrošeni drobni inventar odpisovali ob izteku vsakega trimesečja. Odpise bo odobraval posebna tričlanska komisija, ki jo bo imenoval izvršilni odbor.

Na določen datum bo potrebno predložiti komisiji iztrošeni, pokvarjeni ali razbiti drobni inventar, komisija bo na podlagi utemeljitve predlagatelja presodila, če predmet res ni več uporaben. Izgotjaja predmetov zaradi kraje se bodo priznavala za odpis le, če bo kraja prijavljena v postopek in raziskana. Za vsakršne drugačne izgube drobnega inventarja so odgovorni zanj zadolženi delavci, ki so ga dolžni nadomestiti.

Iz zapisnika izvršilnega odbora

KDAJ NA SODIŠČE

Odškodninske terjatve delavcev za škodo, ki je nastala zaradi tega, ker delavec zaradi nezakonitega ravnanja delovne organizacije ni delal

Delavec je lahko odstranjen z opravljanja določenih del in nalog ali iz delovne organizacije le v primerih, ki jih določa zakon in pravilnik o delovnih razmerjih. Vsaka drugačna odstranitev z dela ali iz delovne organizacije je nezakonita, zato delavec lahko zahteva odškodnino, ker je sicer prikrajšan pri osebnem dohodku oz. osebnega dohodka sploh ne dobi.

Zakon o združenem delu pozna več oblik suspenza in sicer:

1. začasna odstranitev delavca z dela na druga dela oz. naloge;

2. začasna odstranitev delavca iz delovne organizacije.

Obe obliki suspenza sta lahko obvezni ali neobvezni. Obvezni suspenz ureja zakon o delovnih razmerjih, neobvezen suspenz pa je mogoč takrat, kadar takšno možnost predvideva pravilnik o delovnih razmerjih.

Obvezen suspenz

Delovna organizacija mora začasno odstraniti delavca iz dela, na katerem dela, in ga začasno razporediti na drugo delo oz. naloge, ali začasno odstraniti iz delovne organizacije, če odstranitev zaradi zavarovanja dokazov ali v interesu kazenske postopka zahteva pristojni organ. Pristojni organ v tem primeru je javno tožilstvo ali sodišče. Enak položaj kot delavec, ki je v obveznem suspenzu, ima tudi delavec, ki je v priporu. V teh primerih pristojni organ v delovni organizaciji mora ugoditi zahtevi javnega tožilstva ali sodišča in delavca odstraniti z dela oz. iz delovne organizacije. Pri obveznem suspenzu delovna organizacija ne more vplivati na zahtevo javnega tožilstva ali sodišča, zato delavec ne more zahtevati odškodnine od delovne organizacije, če se naknadno pokaže, da zahteva pristojnega organa o obveznem suspenzu ni bila upravičena. Škoda, ki je pri tem nastala krije pristojni organ, ki je neupravičeno zahteval suspenz.

Neobvezen suspenz

Pravilnik o delovnih razmerjih določa, da je lahko delavec odstranjen od opravljanja določenih del in nalog in začasno razporejen k drugim delom in nalogam v naslednjih primerih:

— če je zoper njega uveden kazenski postopek zaradi kaznivega dejanja storjenega v delovni organizaciji.

— Če stori tatvino na škodo delovne organizacije ali sodelavcev.

— Če naklepno povzroči delovni organizaciji večjo škodo ali če svoje delo očitno neresno opravlja.

— če izda poslovno skrivnost

— če ne spoštuje varnostnih ukrepov pri delu.

— če se nemoralno, grdo in surovo obnaša proti svojim sodelavcem, podrejenim ali nadrejenim.

— če grozi sodelavcem ali hoče z njimi fizično obračunavati.

Odstranitev od opravljanja določenih nalog sme trajati najdlje do dokončnega sklepa disciplinske komisije o kršitvi delovnih obveznosti. V izjemnih primerih, ko se disciplinska komisija ne more takoj sestati, sprejme sklep o odstranitvi glavni direktor delovne organizacije ali direktorji sektorjev. Za njihovo odločitev mora v roku treh dni potrditi disciplinska komisija, potem ko zasliši delavca in izvede celoten disciplinski postopek. V vseh primerih pripada delavcu v primeru odstranitve z dotedanjega dela osebni dohodek, ki je določen za dela in naloge, katerim je razporejen.

Delavec je lahko odstranjen iz delovne organizacije:

— če so primeri naštetih v prejšnjem odstavku takšni, da tudi odstranitev z dela ne bi zagotovila nemotenega poslovanja ter reda in miru.

— če pride delavec pijan na delo ali če pije med delovnim časom,

— če delavec povzroči v delovni organizaciji nered ali pretep.

— če je zoper delavca izveden kazenski postopek za dejanje, ki ga je storil na delu oz. v zvezi z delom,

— če je predlagan zoper delavca disciplinski postopek, zaradi hujše kršitve delovne obveznosti, za katero se lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja.

V pravilniku o delovnih razmerjih so določeni še drugi razlogi za odstranitev delavca iz delovne organizacije, ki pa spadajo pod obvezen suspenz.

V vseh primerih ko delovna organizacija lahko odstrani delavca z dela ali iz delovne organizacije mora biti njena odločitev pravilna in zakonita. Če

Odškodninske terjatve iz škod, ki jih je imel delavec zaradi kršitve drugih pravic iz delovnega razmerja

Raznolikost življenja ne dopušča, da bi lahko obravnavali vse oblike varstva pravic delavcev, ker s tem preidemo iz področja samoupravnih pravic in dolžnosti delavcev na področje civilnega prava in s tem na področje odškodninskega prava, kar ni namen tega sestavka. Kot primer bomo obravnavali le škodo zaradi neizkoriščenega dopusta.

Ia škoda presega okvir denarne škode, ki se da izmeriti v dejanskem znesku. Če delavcu ne omogočimo uresničitve pravice do letnega dopusta, je delavec v tem oškodovan. Ker pa je v času, ko bi lahko bil na dopustu delal, je za ta čas tudi prejel osebni dohodek. Zato bi težko rekli koliko je bil oškodovan. Mislimo, da lahko delavec zahteva, da se mu omogoči izkoristiti dopust v naslednjem koledarskem letu, poleg tega pa še denarno odškodnino zaradi izgubljenega ugodja, ki bi ga imel v času dopusta. Denarna odškodnina predstavlja v tem primeru zadoščenje, zato jo določi sodišče glede na okoliščine

se naknadno ugotovi, da je bil delavec neupravičeno odstranjen z dela ali iz delovne organizacije, lahko delavec zahteva odškodnino, t. j. razliko do polnega osebnega dohodka oz. celoten osebni dohodek, če ga zaradi odstranitve ni prejel. Svoj odškodninski zahtev lahko poda v delovni organizaciji ali direktno pri sodišču. Ker gre za denarno terjatev, velja v vseh primerih zastaralni rok treh let.

vsakega primera posebej. Poudariti je treba, da so spori takšne vrste redki. Najpogostejše je v takšnih primerih obsojena delovna organizacija na povračilo nadomestila osebnega dohodka v času dopusta, ki ga delavec izkoristi v drugi OZD. Odtegotvanje pravice do dopusta v delovni organizaciji pa kaže na neurejene samoupravne odnose, ki jih je treba reševati po drugačni poti, z družbenim varstvom samoupravnih pravic in ne samo preko sodišča.

Uveljavitev drugih pravic iz delovnega razmerja

Druge pravice iz delovnega razmerja ima delavec na podlagi ustave, zakona in samoupravnega splošnega akta (npr. pravica do stanovanja, varstvo pri delu, nočno delo, pravice invalidnih oseb, disciplinski ukrepi). O uveljavljanju teh pravic smo že pisali. Zanje je skupno to, da se prvenstveno rešujejo v delovni organizaciji. Delavec se lahko pritoži zoper vsako odločbo in vsak sklep, ki ga stori delovna organizacija. Če njegov zahtev za varstvo pravic (pritožba) v 30 dneh ni rešen, ali če delavec z rešitvijo ni zadovoljen, lahko v nadaljnjih 30 dneh vloži zahtevo za varstvo pravic pred sodiščem

združenega dela. Kdaj ima delavec kakšno pravico, povedo prej naštetih predpisi, predvsem pa samoupravni splošni akti, ki jih je potrebno poznati, predno delavec zahteva svoje pravice. Res pa je, da delavci največkrat svoje pravice zelo dobro poznajo, medtem ko na svoje dolžnosti pozabljajo. Zaradi tega prihaja do velikega števila nepotrebnih sporov in nezadovoljstva, kar bi se dalo reševati z malo več potrpljenja in dobre volje. Pravice in dolžnosti so torej neločljivi sestavni del delovnih razmerij.

Nadaljevanje prihodnjic
Milan Kaplja, dipl. iur.

Nove mednarodne merske enote

S 1. januarjem 1981 stopijo v veljavo merske enote mednarodnega sistema merskih enot (SI) in so zato določene enote z 31. 12. 1980 prepovedane oz. samo pogojno dopustne. V naslednji preglednici so navedene le nekatere najosnovnejše merske enote.

1. Dolžina

enota: meter (m)

izjemno dopustna enota: morska milja

prepovedane enote z 12. 12. 1980: Angström (Å)
mikron (m)
palec ali cola (in)
čevljev (ft)
jard (yd)

2. Čas

enota: sekunda (s)

izjemno dopustne enote: minuta (min)
ura (h)
dan (d)
teden
mesec
leto

3. Masa

enota: kilogram (kg)

izjemno dopustna enota: tona (t)

prepovedana merska enota: kvintal (q)
funt (lb)
long-tons (L/T)

4. Tlak

enota: pascal (Pa)

izjemno dopustna enota: bar (bar)

prepovedane enote: tehnična atmosfera (at)
fizikalna atmosfera (atm)
mm živosrebrnega stebrička (Torr)
mm vodnega stolpca (mm H₂O)

5. Moč, energija, termični pretok

enota: watt (W)

izjemno dopustna enota: voltamper (VA)
var (var)

prepovedana merska enota: konjska moč (KM)

6. Sila

enota: newton (N)

prepovedane merske enote: dina (dyn)
kilopond (kp)
pond (p)

7. Energija, delo, količina toplote

enota: joule (J)

izjemno dopustne enote: watt-ura (Wh)
elektronvolt (eV)

prepovedane merske enote: erg (erg)
kilopondmeter (kpm)
kalorija (cal)

8. Prostornina

enota: kubični meter (m³)

izjemno dopustna enota: liter (l)

prepovedane enote: registrska tona
prostorninski meter (prm)

9. Ploščina

enota: kvadratni meter (m²)

izjemno dopustna enota: ar (a)
hektar (ha)

prepovedana enota: barn (b)

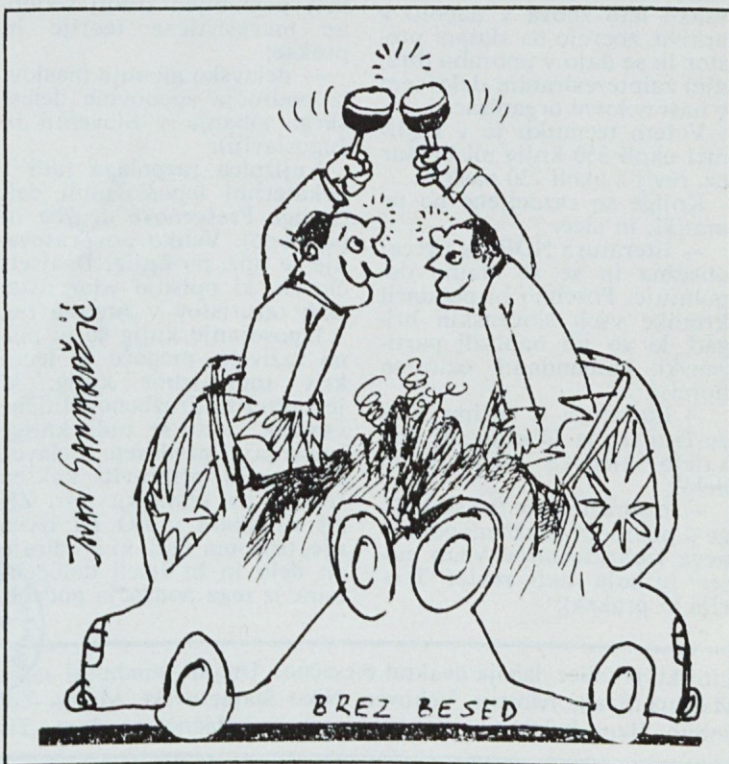
10. Električni tok

enota: amper

11. Frekvenca

enota: hertz (Hz)

A. Krhlikar

UPOKOJILA STA SE

Rekordno leto upokojitev se izteka. Novembra sta se k 34. upokojencem, iz leta 1980, pridružila še Ljudmila Zaman in Marjan Češek.

Kot večina letošnjih upokojencev je **Ljudmila Zaman** dosegla 35 let delovne dobe oz. upokojila se je s polno delovno dobo. K nam je prišla 16. novembra 1945. leta in je bila med tistimi, ki so orali povojno ledino v naši tovarni. Najprej je bila snemalka v predilnici, kasneje je napredovala in postala predica. V oddelku predilnice je ostala do 1975. leta, nato pa je bila premeščena na nekoliko lažje delo. Postala je vlagalka v vlagalnici preje in tu ostala do upokojitve.

Bolj razgibano delo je imel **Marjan Češek**. Zaposlil se je 1957. leta in najprej opravljal pomožna dela v zidarski skupini. Čez dve leti in pol je za 24 mesecev oblekel vojaško suknjo. Ko se je avgusta, 1961. leta

vrnil, je začel opravljati dela na delovnem mestu pakiranje in transport v vlagalnici, za tem je postal sestavljalec zabojev v zabojarni, kasneje kurir, nato vratar, od začetka letošnjega leta pa je delal v ekspeditu in razmnoževanju. Boleden mu je preprečila, da bi še nadaljeval z delom. Upokojil se je invalidsko in ima 21 let, 10 mesecev in 17 dni delovne dobe.

Kot vse ostale smo tudi njiju povabili na poslovnili razgovor in skromno zakusko, pa žal nista mogla priti. Tako jima nismo mogli stisniti roko v zahvalo za njun delež, pa naj veljajo zahvala in želje, napisane v časopisu, za enako tople in prisrčne. Na svidenje na vsakoletnem srečanju upokojencev! **M. M.**

KNJIŽNICA V PREDILNICI LITJA

V Predilnici smo, na pobudo OO ZK skupnih služb, letos osnovali manjšo knjižnico, predvsem z namenom, da se knjige (družboslovne in leposlovne), ki so se valjale po vseh kotih oziroma so bile vsako leto znova v napoto v arhivu, zberejo na skupni prostor in se dajo v uporabo (branje) zainteresiranim delavcem v naši delovni organizaciji.

V tem trenutku je v knjižnici okoli 550 knjig ali brošur oz. revij z okoli 230 naslovi.

Knjige so razdeljene po tematiki, in sicer:

— literatura NOB (je precej obsežna in se še stalno dopolnjuje. Posebno bi poudaril kronike vseh slovenskih brigad, ki so jih napisali partizanski komandanti oziroma borci);

— literatura o Josipu Brozu-Titu (to je 30 knjig, ki opisujejo njegovo življenje in delo);

— izobraževanje (tu so knjige s področja družbenopolitičnega izobraževanja. Vsak mesec prihaja tudi revija Teorija in praksa);

— literatura o ZKS oz. ZKJ (tu so statut ZKS in ZKJ, stališča in sklepi posameznih kongresov in različna teoretična dela);

— zbirka teorija in klasiki marksizma, ki naj služi za bolj poglobljen študij sodobne marksistične teorije in prakse;

— delavsko gibanje (naslovi iz področja zgodovine delavskega gibanja v Sloveniji in Jugoslaviji).

Knjižnica razpolaga tudi z nekaterimi leposlovnimi deli (knjige Prešernove družbe in podobno). Veliko povpraševanje je npr. po knjigi Dvajseti človek, ki opisuje vdor ustaških teroristov v Jugoslavijo.

Izposojanje knjig še ni polno zaživelo, mogoče je temu kriv tudi izbor knjig, ki je pretežno družbenopolitične vsebine, zato si tudi knjige izposojajo predvsem delavci, ki morajo pripraviti kakšen referat na sestanku npr. ZK ali sindikata v DO ali izven nje, oziroma tisti, ki študirajo ob delu in bi želeli določene teme iz tega področja podrob-

Služba za ekspedit in fotokopiranje. Iz te sobe se naš Predilec napoti proti našim domovom. Jože Merčon in Marinka Komotar lepita naslove na časopis.

neje preštudirati. Npr. prejšnje leto so bile te knjige dobrodošle udeležencem dopisne občinske politične šole. Vendar, kot sem že omenil, so v knjižnici tudi leposlovne knjige oz. dela, ki so lažja za branje in s tem primernejše za širši krog ljudi.

Želeli bi, da bi v knjižnici imeli več aktualnih družboslovnih in leposlovnih del, vendar moramo tudi tu upoštevati stabilizacijsko politiko in se temu prilagoditi tudi pri nabavljanju novih knjig. Zavedamo se, da je knjižnica preskromna (tako po številu knjig, kakor vsebinsko) za zadovoljitev vseh »bralnih potreb«, vendar naj bi obisk v naši interni knjižnici bil samo uvod za obiskovanje občinske in morda še kakšne druge biblioteke in s tem za stalno prijateljstvo z dobro knjigo. Če pomislimo na dolge zimske večere, pa sploh.

Ob tem bi rad poudaril še naslednje. V naši delovni organizaciji so zbrane le knjige oz. literatura družboslovne in deloma leposlovne vsebine. Koliko pa je v naši delovni

organizaciji še strokovnih in ostalih knjig, revij itd., in bi bilo tudi dobro, da bi bile sistematično zbrane in urejene na enem prostoru, in bi za dobivanje določenih podatkov potrebovali bistveno manj časa kot pa sedaj, ko je ta literatura »raztresena« po celi tovarni.

Pa še nekaj temu zapisu na rob. Pri nas je precej delavcev, ki so študirali ali še študirajo ob delu in jim je delovna organizacija krila stroške za nabavo šolskih knjig. Mislim, da je pravilno, da te knjige tudi vrnejo v delovno organizacijo, da se potem lahko porabijo za naslednjega študenta (dijaka), ne pa da za vsakega posebej kupujemo nove knjige. To prakso imajo vpeljana v več DO. Tudi te knjige bi bilo potrebno urediti.

Knjižnica je odprta vsak torek, od 12.30—13.30, izven tega časa pa knjige izposojata tov. Andrej Krhlikar v kadrovske splošnem sektorju (int. tel. št. 79), ki ima tudi novejši seznam vseh knjig.

Andrej Krhlikar

OBVESTILO PD LITJA

Planinsko društvo Litija bo organiziralo tudi v prihodnjem letu vrsto lepih izletov. Zaenkrat celotnega programa še ne morejo objaviti, ker ga bodo sprejemali na občnem zboru, meseca marca.

Vabijo pa vas na izlet, ki bo 11. januarja 1981 Pohod po poteh partizanske Jelovice. Izlet vodita Marko Dernovšek in Tine Brilej. Prijave za ta pohod pobira Štefka Lipužič — (administracija proizvodnega sektorja — int. št. 56) do vključno torka, 6. januarja 1981. Pri Štefki Lipužič lahko tudi poravnate članarino Planinskega društva Litija, za naslednje leto, vabijo pa tudi nove člane.

P. D. Litija

Litijski predilec izhaja dvakrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Vinko Keržan (predsednik in odgovorni urednik), Branko Bizjak, Martina Kralj, Alojzija Vehovec, Niko Stamatovski, Marija Zorc, Janez Tišler, Rafaela Mele in Matic Malenšek (urednik). List dobijo člani kolektiva in upokojenci brezplačno na dom. Tisk: GP Gorenjski tisk Kranj. Naklada 1.700 izvodov.